

Снижение необходимой величины $G_{(CaO+MgO)}$, поглощающей водород, от первой плавки в серии до пятой обусловлено снижающимся поступлением водорода в сталь из таких же источников, что описаны в технологии предыдущего варианта. Излишний шлак, вобравший в себя водород, удаляли из промковша через канал в его торце в конце разливки каждой из пяти плавков.

Во вспомогательном варианте на всех плавках серии сталь в промковше продувается через пористые блоки согласно разработанной конструкции и схеме их расположения [2] с интенсивностью $3,2 \div 3,5 \text{ дм}^3/(\text{т} \cdot \text{мин})$.

Список литературы

1. *Бойченко С.Б.* Механизм и кинетика процессов, определяющих содержание водорода в стали в промежуточном ковше МНЛЗ / С.Б. Бойченко, Ю.С. Пройдак, Б.М. Бойченко // Процессы литья. – 2013. – №3. – С. 12-17.
2. *Boichenko S.* Симулирование продувки нейтральным газом непрерывнолитых сталей в промежуточном ковше / S. Boichenko, Ю.С. Пройдак, Б.М. Бойченко // IV Международная научно-практическая конференция «Металлургия 2015», 26-28 мая 2015 г., Запорожье. – С. 264-267.

УДК 669.184

Ю. В. Байдуж, Є. М. Сігарьов, С. І. Доброгорський

Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське

ШЛАКОВИЙ РЕЖИМ КОНВЕРТЕРНОЇ ПЛАВКИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПОЛІМІНЕРАЛЬНОГО ФЛЮСУ

Відносно кислі шлаки (основністю до 1,2) першого періоду продувки конвертерної ванни мають невелику в'язкість, здатні проникати вглиб вогнетривів футерівки вздовж міжзеренних меж та переводити MgO футерівки у мервиніт ($3CaO-MgO-SiO_2$). Захист футерівки у цей період може бути заснований на швидкому підвищенні вмісту оксиду магнію у шлаку шляхом присадки доломітизованого вапна, сирого доломіту, магнезиту, використанні спеціальних магнезіальних флюсів тощо.

Завданням дослідження було визначення технологічних переваг та впливу флюсу полімінерального (ФПМ) на кінетику розчинення вапна у початковий період продувки конвертерної ванни. Згідно із прийнятою схемою у дослідній серії плавок ФПМ присаджували до конвертерної ванни на 2-й та 5-й хвилині продувки із витратою у співвідношенні 1:(1,6-2,5) відповідно. Дуттьовий режим (витрата кисню та зміна положення кисневої фурми по ходу плавки) у дослідних плавках відповідав штатній технології.

За результатами досліджень закономірностей шлакоутворення у початковий період продувки конвертерної ванни при розосереджених у часі присадках полімінерального флюсу визначені технологічні переваги та недоліки його використання. Так, в умовах конвертування низькомарганцовистого чавуну присадка та швидке розчинення ФПМ, який містить 4-8% FeO+Fe₂O₃, 42-47% CaO+MgO та 15-18% MgO, у тісному контакті із рідким шлаком поліпшує умови проникнення шлаку в пори вапна. За рахунок введення ФПМ забезпечується також швидке зростання у шлаку оксиду магнію (до 6-7%), що позитивно позначається на пригніченні процесу переходу MgO з футерівки до шлаку.

Встановлено, що максимальна ефективність використання ФПМ як флюсу, що сприяє прискореному шлакоутворенню та спінюванню шлаку, забезпечується при вмісті кремнію у чавунах менш ніж 0,35-0,45% та основності шлаку до 2,0. Питомі витрати вапна на 1 т [Si] на 0,1 од. основності підвищилися на 8,79%, що підтверджує вплив складової SiO₂ з ФПМ. Присадка вугілля у періоди додавання ФПМ повинна бути обов'язковим елементом шлакового режиму. Це забезпечує зниження вмісту (Fe₂O₃) та підвищення здатності низькоосновного окисленого шлаку до спінювання, зменшує втрати заліза із виносом та сприяє підвищенню виходу рідкого металу.

Ефективність використання ФПМ підвищується із зменшенням вмісту кремнію та марганцю у переробному чавуні. Введення ФПМ призводить до незначного зниження ступеня видалення фосфору та підвищення вмісту останнього у металі наприкінці продувки (рис. 1, а). Залежність зростання вмісту [P] від питомої витрати ФПМ (Q_{ФПМ}) представлена у вигляді

$$[P]_K = 0,0019 \cdot Q_{\text{ФПМ}} + 0,0115. \quad (1)$$

Негативний вплив ФПМ підсилюється при зростанні вмісту кремнезему у шлаку більш ніж 30% в результаті укрупнення кремнекисневих аніонів. Останнє викликає закономірне погіршення умов десульфурзації металу (рис. 1, б).

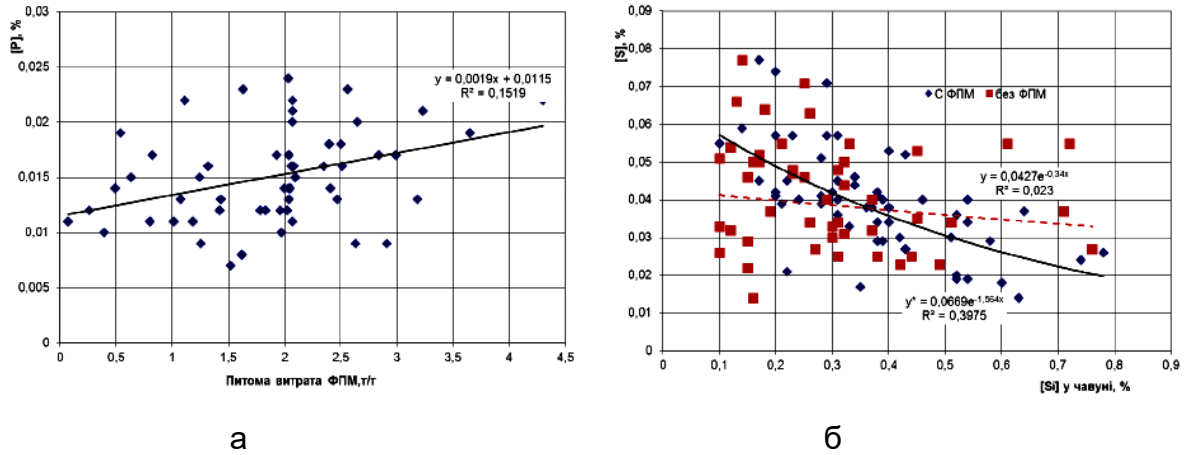

Рис. 1 – Залежність вмісту фосфору (а) та сірки (б) в металі на випуску з конвертера від питомої витрати ФПМ та вмісту [Si] у чавуні

Присадку ФПМ у початковий період конвертерної плавки доцільно проводити розосереджено, у два-три прийоми, з врахуванням початкового вмісту кремнію у чавуні та типу вапна з метою попередження надмірного підвищення в'язкості шлаку та погіршення показників десульфурзації та дефосфорації розплаву (рис. 1).

УДК 669.14.018.8

Б. М. Бойченко¹, Е. В. Синегин¹, Л. С. Молчанов¹, S. Voichenko², Л. Г. Агаян¹

1 – Национальная металлургическая академия Украины, г. Днепр

2 – Jansen AG. Steel Tubes, Switzerland

ОБ УДАЛЕНИИ НЕМЕТАЛЛИЧЕСКИХ ВКЛЮЧЕНИЙ ИЗ ЖИДКОЙ СТАЛИ В ПРОМКОВШЕ МАШИНЫ НЕПРЕРЫВНОГО ЛИТЬЯ ЗАГОТОВОК

Гидродинамику металла изучили на прозрачной модели промковша ёмкостью 32 т по методике, описанной в работе [1]. Рассмотрели возможности очищения жидкой стали от оксидов с помощью распространённой на практике перегородки с тремя рядами фильтрационных отверстий, устанавливаемой между приёмной и разливочной секциями ковша.

Остаточное содержание неметаллических включений в приёмной секции можно найти, рассматривая её как ячейку идеального смешения. Для стационарного состояния на основании расчёта материального баланса приёмной секции получено [2,